

วัฒนธรรมการทำงานของพนักงานไทยในบริษัทญี่ปุ่นที่ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์
กรณีศึกษา: บริษัทญี่ปุ่นในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี

ศิริวัฒน์ ผู้มีศีล

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ศิริวัฒน์ ผู้มีชื่อ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

.....
.....

(รองศาสตราจารย์ ทศนีย์ ทานตวนิช)

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....
.....

(ดร.ชมพูนุช ปัญญาไพโรจน์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

.....
.....

(รองศาสตราจารย์ ทศนีย์ ทานตวนิช)

ประธาน

.....
.....

(ดร.ชมพูนุช ปัญญาไพโรจน์)

กรรมการ

.....
.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมหมาย แจ่มกระจ่าง)

กรรมการ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....
.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัส ฉกรรจ์แดง)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วันที่ 14 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาเรื่อง “วัฒนธรรมการทำงานของพนักงานไทยในบริษัทญี่ปุ่น กรณีศึกษา: บริษัทญี่ปุ่นที่ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี” สำเร็จลงได้ด้วย ความกรุณาจากหลายท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ทศนีย์ ทานตวนิช ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และ อาจารย์ ดร. ชมพูนุช ปัญญาไพโรจน์ กรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำให้ความรู้ แก้ไขข้อบกพร่อง และได้ให้ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้รับเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้โดยตลอดในการทำงานวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณประธานและกรรมการสอบทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไข จนทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ และ ขอขอบคุณผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ที่คอยให้คำปรึกษา และพนักงานในบริษัทญี่ปุ่นทั้ง 310 ท่าน ที่ได้สละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพนักงานระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ บริษัท คานายามาเคเออิ (ประเทศไทย) จำกัด ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานนิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม ได้บ้างไม่มากก็น้อย

ศิริวัฒน์ ผู้มีศีล

48921246: สาขาวิชา: การจัดการทรัพยากรมนุษย์; กอ.ม. (การจัดการทรัพยากรมนุษย์)

คำสำคัญ: วัฒนธรรมการทำงาน/ พนักงานไทย/ บริษัทญี่ปุ่น/ นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร/
ชลบุรี

ศิริวัฒน์ ผู้มีชื่อ: วัฒนธรรมการทำงานของพนักงานไทยในบริษัทญี่ปุ่น กรณีศึกษา:
บริษัทญี่ปุ่นที่ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี (WORK
CULTURE OF THAI EMPLOYEES IN JAPANESE COMPANIES: A CASE STUDY ON THE
JAPANESE MOTOR VEHICLE ACCESSORY MANUFACTURERS IN AMATA NAKORN
INDUSTRIAL ESTATE, CHONBURI) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ทศนีย์ ทานตวนิช, กศ.ม.,
ชมพูนุช ปัญญาไพโรจน์, Ph.D. 53 หน้า. ปี พ.ศ. 2550

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมการทำงานของ
พนักงานไทยในบริษัทญี่ปุ่นที่ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี
2) เพื่อเปรียบเทียบวัฒนธรรมการทำงานของพนักงานไทยในตำแหน่งปฏิบัติการกับตำแหน่ง
บริหาร ในบริษัทญี่ปุ่นที่ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานไทยใน
บริษัทญี่ปุ่นที่ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี จำนวน 310
คน แยกเป็นพนักงานที่มีตำแหน่งงานในระดับปฏิบัติการ 285 คน และพนักงานที่มีตำแหน่งงาน
ในระดับบริหาร 25 คน

ผลการศึกษาพบว่า

1. พนักงานระดับปฏิบัติการและระดับบริหาร มีวัฒนธรรมการทำงานที่ปฏิบัติโดยรวม
และรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. พนักงานระดับปฏิบัติการมีวัฒนธรรมการทำงานที่ปฏิบัติโดยรวมและรายด้านอยู่ใน
ระดับมาก
3. พนักงานระดับบริหารมีวัฒนธรรมการทำงานที่ปฏิบัติโดยรวมและรายด้านอยู่ใน
ระดับมาก
4. พนักงานระดับบริหารมีวัฒนธรรมการทำงานที่ปฏิบัติ แสดงตามค่าเฉลี่ยโดยรวม
($\bar{X} = 4.15$) มากกว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของพนักงานระดับปฏิบัติการ ($\bar{X} = 3.80$)

48921246: MAJOR: HUMAN RESOURCE MANAGEMENT; M.M. (HUMAN
RESOURCE MANAGEMENT)

KEYWORDS: WORK CULTURE/ THAI EMPLOYEES/ JAPANESE COMPANIES/
AMATA NAKORN INDUSTRIAL ESTATE/ CHONBURI

SIRIWAT PUMESIL: WORK CULTURE OF THAI EMPLOYEE IN JAPANESE
COMPANIES: A CASE STUDY ON THE JAPANESE MOTOR VEHICLE ACCESSORY
MANUFACTURERS IN AMATA NAKORN INDUSTRIAL ESTATE, CHONBURI THESIS
ADVISOR: TASSANEE THANTAWANIT, M. ED., CHOMPUNUCH PANYAPAIROJ, Ph.D.
53 P. 2007

The purposes of this study were to achieve 2 things: 1) to study work culture of Thai employee in Japanese motor vehicle accessory manufacturers companies in Amata Nakorn Industrial Estate, Chonburi and 2) to compare work culture of Thai employee as operation position and administrative in Japanese motor vehicle accessory manufacturers companies in Amata Nakorn Industrial Estate, Chonburi.

A researcher has been collected the data from the sample group's questionnaire; Thai employee in Japanese motor vehicle accessory manufacturers companies in Amata Nakorn Industrial Estate, Chonburi of 310 peoples, which classified as operation section by 285 peoples and as administrative section by 25 peoples.

The research results found that:

1. Operation section and administrative have work performance by overall and sections on much level.
2. Operation employee has much level on work culture by overall and section.
3. Administrative employee has much level on work culture by overall and section.
4. Administrative employee has greater work culture on the overall average ($\bar{X} = 4.15$) than the overall average of operation employees ($\bar{X} = 3.80$)

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... จ

สารบัญ..... ฉ

สารบัญตาราง..... ช

สารบัญภาพ..... ฌ

บทที่

1 บทนำ..... 1

 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

 วัตถุประสงค์..... 2

 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 3

 ขอบเขตของการศึกษา..... 3

 กรอบแนวคิดในการศึกษา..... 4

 นิยามศัพท์เฉพาะ..... 4

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 6

 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม..... 6

 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมการทำงาน..... 8

 วัฒนธรรม แนวความคิด ความเชื่อ และค่านิยม เกี่ยวกับการทำงาน
 ของคนไทย..... 9

 วัฒนธรรมการทำงานของคนญี่ปุ่น..... 13

 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 16

3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 19

 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 19

 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล..... 20

 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 20

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การหาคุณภาพของเครื่องมือ	21
การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	22
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	24
ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งงาน	24
ผลการศึกษาวรรณกรรมการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ และระดับบริหาร	25
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	34
สรุปผลการศึกษา	34
อภิปรายผล	35
ข้อเสนอแนะ.....	38
บรรณานุกรม	40
ภาคผนวก.....	43
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	44
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	46
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ.....	51
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	53

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3-1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	20
4-1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งงาน	24
4-2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ของวัฒนธรรม การทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการและระดับบริหาร	25
4-3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ของวัฒนธรรม การทำงานของพนักงาน โดยแยกระดับของพนักงาน	26
4-4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ของวัฒนธรรม การทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการและระดับบริหาร ด้านการทำงานเป็นทีม.....	27
4-5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ของวัฒนธรรม การทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการและระดับบริหาร ด้านการทำงานด้วยความขยันขันแข็ง.....	28
4-6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ของวัฒนธรรม การทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการและระดับบริหาร ด้านการทำงานด้วยความรับผิดชอบ.....	29
4-7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ของวัฒนธรรม การทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการและระดับบริหาร ด้านการทำงานด้วยความประณีต	31
4-8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับที่ของวัฒนธรรม การทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการและระดับบริหาร ด้านการตรงต่อเวลา.....	32
6-1 คำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมการทำงาน ของพนักงานระดับปฏิบัติการและระดับบริหาร.....	52

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	4

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University